

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination

April/May-2023 (OLD COURSE)

FINANCIAL ACCOUNTING FOR MANAGERS(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ જુનાગઢ લિમિટેડનું વેચાણ મોસમી છે. વેચાણ કિંમત સાથે વસ્તુની પડતર નીચે મુજબ ટકાવારી દર્શાવે છે. (૨૦)

➤ માલ સામગ્રી	20%	➤ કારખાના ખર્ચ	20%
➤ મજૂરી	10%	➤ ઘસારો	10%

વેચાણ અંગેના અંદાજ નીચે મુજબ છે.

જાન્યુઆરી	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	એપ્રિલ	મે	જૂન	જુલાઈ
1,50,000	2,50,000	3,00,000	4,00,000	4,00,000	5,00,000	5,00,000

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

1. વેચાણ ચૈકી 75% ઉધાર અને 25% રોકડ છે.
2. કંપની માલસામગ્રીની ખરીદી તે ખરેખર જરૂર હોય તેના અગાઉના મહિને કરે છે અને બધી માલ સામગ્રી ઉધાર ખરીદે છે.
3. સમયગાળો : ઉધાર વેચાણ- 2 માસ
ઉધાર ખરીદી- 1 માસ.
મજૂરી અને કારખાના ખર્ચ- $\frac{1}{2}$ માસ.
4. દર મહિને રૂ. 1,00,000 સ્થિર વહીવટી ખર્ચો પેટે ચૂકવવાના છે.
5. રૂ. 25,000 નો આવકવેરો મે-2023 માં ચૂકવવા પાત્ર થશે.
6. 1લી એપ્રિલ-2023 ના રોજ અંદાજિત રોકડ અને બેંક સિલક રૂ. 10,000.

ઉપરની વિગતો પરથી તા. 30મી જૂન 2023 ના રોજ પૂરા થતા ત્રણ માસ માટેનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ (A) ઉપરકોટ કં. લિ. વર્ષ 2023 ની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે. (૧૫)

➤ વેચાણ રૂ. 12,00,000	➤ એકમ દીઠ કુલ પડતર રૂ. 9
➤ એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 10	➤ વર્તમાન ઉધાર અવધિ (Credit Period) 1 માસ
➤ એકમ દીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 7	

કંપની હાલમાં વધુ ઉદાર શાખનીતિ અપનાવવા અંગે વિચારે છે. પરિણામે ઉધાર અવધિ (Credit Period) વધીને 2 માસ થાય છે. અને વેચાણમાં 25% નો વધારો થશે. કંપનીના રોકાણો ઉપર વળતરનો દર 25% છે.

તમે કંપનીની નવી શાખનીતિ અપનાવા અંગે યોગ્ય સૂચન આપો (એક વર્ષ=360 દિવસ)

(B) આર્થિક વરદી જથ્થો 200 એકમો (૦૫)

દરેક વરદી મુકવાનો ખર્ચ રૂ.100

વાર્ષિક વહન ખર્ચ 10%

એકમ દીઠ કિંમત રૂ. 130

ગણતરી કરો : (1 વર્ષ = 52 અઠવાડિયા)

1. માલસામાનનો અઠવાડિક વપરાશ
2. વર્ષમાં મૂકવાના ઓર્ડરની સંખ્યા

મૂડી-દેવા	રકમ રૂ.	મિલકત-લેણા	રકમ રૂ.
૧૦,૦૦૦ ઈક્વિટી શેર દરેક ₹ ૧૦ નો પૂર્ણ ભરપાઈ થયેલ	૧,૦૦,૦૦૦	જમીન મકાન	૭૯,૮૪૦
પ્રેફરન્સ શેર ૧,૪૦૦ પૂર્ણ ભરપાઈ થયેલ	૧,૪૦,૦૦૦	ગૌણ કંપનીના શેર	૬૦,૦૦૦
શેર પ્રીમિયમ	૨૨,૪૪૦	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	૧,૬૦,૦૦૦
નફા નુકસાન ખાતુ	૧,૦૪,૮૦૦	સ્ટોક	૭૬,૮૦૦
સામાન્ય અનામત	૫૬,૦૦૦	દેવાદારો	૨,૪૦,૦૦૦
૯% ના ડિબેન્યર	૧૧,૨૦૦	રોકડ સિલક	૮,૦૦૦
લાંબા ગાળાની બેંક લોન	૪,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચ	૨,૦૦૦
લેણદારો	૧,૫૩,૦૦૦		
સૂચિત ડિવિઝન	૧૩,૬૦૦		
દેવીહુંડી	૨૧,૬૦૦		
	૬,૨૬,૬૪૦		૬,૨૬,૬૪૦

વધારાની માહિતી

૧. જમીન અને મકાનની પુનઃ સ્થાપના કિંમત ₹ ૧,૪૫,૪૦૦ છે.
૨. ગૌણ કંપનીના શેરની કિંમત અત્યારે ₹ ૭૧,૨૦૦ આકી શકાય.
૩. કરવેરા પહેલાનો ચોખ્ખો નફો ₹ ૧,૧૫,૪૪૦ છે.
૪. દર વર્ષે ₹ ૪૦૦ નો સ્ટોક નફામો થાય છે જે માંડી વાળવાનો છે.
૫. ગયા વર્ષના વેચાણ પર થયેલો ₹ ૨,૦૦૦ નફો આ વર્ષના નફામાં સમાયેલ છે.
૬. મોટર વેચાણની ખોટ ₹ ૨૦૦ નફા નુકસાન ખાતે ઉધારેલ છે.
૭. ચાલુ વર્ષનો નફો નક્કી કરતી વખતે બેંક લોન વ્યાજના ₹ ૨૦૦ બાદ કરેલ છે.
૮. કરવેરાનો દર ૫૦% છે.

શોધો : ૧. કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર ૨. ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
૩. માલિકોની રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

અથવા

પ્રશ્ન.૨ ખુશી કં. લિ. નું ૩૧/૦૩/૨૦૨૩ ના રોજ નું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

જવાબદારી	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શેરમૂડી	૬,૦૦,૦૦૦	કાયમી મિલકતો	૧૪,૦૦,૦૦૦
૧૦% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	૪,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૩,૦૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૧,૫૦,૦૦૦	દેવાદારો	૮૦,૦૦૦
નફા નુકસાન ખાતે	૨,૫૦,૦૦૦	બેંક	૧,૨૦,૦૦૦
૧૫% ના ડિબેન્યર	૪,૦૦,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૧,૦૦,૦૦૦
લેણદારો	૧,૬૦,૦૦૦		
દેવીહુંડી	૪૦,૦૦૦		
	૨૦,૦૦,૦૦૦		૨૦,૦૦,૦૦૦

વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાનો નફો રૂ.૧,૬૦,૦૦૦ છે. કંપનીના ડિરેક્ટરે રૂ. ૪૯,૬૦૦ કરવેરા ની જોગવાઈ કરવા માટે ટ્રાન્સફર કરવાનું નક્કી કર્યું.

ગણતરી કરો:

૧. કુલ રોકાયેલી મૂડીપર વળતરનો દર ૨. ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડીપર વળતરનો દર
૩. શેરહોલ્ડરોના ભંડોળપર વળતરનો દર ૪. ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ પર વળતરનો દર

પ્રશ્ન.૩ ભવનાથ કં. 100% ક્ષમતાએ વાર્ષિક 5,000 એકમોનું ઉત્પાદન કરી શકે તેના ચલિત અને સ્થિર ખર્ચ (૧૫) અંગે નીચેની માહિતી મળે છે.

➤ એકમદીઠ માલસામાન	રૂ. 5.	➤ વેચાણ ખર્ચ (ચલિત).	રૂ. 1 એકમદીઠ
➤ એકમદીઠ મજૂરી.	રૂ. 3	➤ વહીવટી ખર્ચ (સ્થિર).	રૂ. 10,000
➤ એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	રૂ. 2	➤ કારખાના ખર્ચ (સ્થિર).	રૂ. 5,000
➤ કારખાના ખર્ચ(ચલિત) રૂ. 2 એકમદીઠ		➤ વેચાણ ખર્ચ (સ્થિર).	રૂ. 4,000

ઉપરની માહિતીના આધારે 50%, 75%, 90% અને 100% ક્ષમતાએ ખર્ચના અંદાજો દર્શાવેલું પરિવર્તનશીલ બજેટ તૈયાર કરો અને દરેક સપાટી એકમ દીઠ પડતર પણ દર્શાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.૩ એક કંપની બે વસ્તુ A અને B નું વેચાણ કરે છે જેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વિગત	A	B
વેચાણ એકમો	36,000	12,000
વેચાણ કિંમત રૂ	5	10
ચલિત પડતર રૂ	4	3
સ્થિર ખર્ચ રૂ 30,000		

નફાકારકતા સુધારવાના હેતુથી કંપની વસ્તુ 'A' બંધ કરીને વસ્તુ 'C'નું ઉત્પાદન કરવાનું નક્કી કરે છે. કંપની દ્વારા વસ્તુ 'C' ના વધુમાં 6,000 એકમોનું વેચાણ શક્ય છે અને તેની વેચાણ કિંમત અને ચલિત ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. 12 અને રૂ. 6 છે.

બંને પરિસ્થિતિમાં નફો શોધો અને ક્યુ મિશ્રણ અપનાવવું લાભકારક છે તે નક્કી કરો.

પ્રશ્ન.૪ A. સરકારી હિસાબી પદ્ધતિ એટલે શું? તેનું મહત્વ સમજાવો. (૦૮)
B. સંચાલન અંકુશ વ્યૂહરચનાની પ્રક્રિયા વર્ણવો. (૦૭)

અથવા

પ્રશ્ન.૪ A. લક્ષ્યાંક પડતર પદ્ધતિનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો જણાવો. (૦૮)
B. સંચાલન અંકુશ વ્યૂહરચનામાં સંચાલકીય હિસાબનીશની ભૂમિકા સમજાવો. (૦૭)

ENGLISH VERSION

Que.1 sale of Junagadh Ltd. Is seasonal. Cost consisted is as under according to percentage of selling price. (20)

➤ Material.	20%	➤ Factory overheads	20%
➤ Labour.	10%	➤ Depreciation	10%

Sales estimated are as follows.

January	February	March	April	May	June	July
1,50,000	2,50,000	3,00,000	4,00,000	4,00,000	5,00,000	5,00,000

Additional details are:

- 75% Sales is credit and 25% sales is Cash.
- material is purchased in previous month of its actual requirement and total purchase is on credit basis
- time leg of payment: Credit Sales: 2 Month
Credit purchase: 1 Month
Labour and factory overheads: $\frac{1}{2}$ month.
- Rs. 1,00,000 is paid towards administrative fixed expenses every month.
- In May 2023, Rs. 25,000 will be paid for income tax.
- bank and cash balance on 1-4-2023 will be Rs. 10,000

Prepare cash budget for 3 months ending on 30 June-2023.

OR

Que.1 (A) the following information of Uparkot Ltd. for the year 2023. (15)

Sales	Rs. 12,00,000
Selling price	Rs. 10 per unit
Variable cost	Rs 7 per unit
Total cost	Rs. 9 per unit
Present credit period	1 Month

Company is considering adopting a more liberal credit policy due to the credit period is increased to 2 month and sales will increase by 25%. Rate of return on investment is 25% of company.

you give proper advice on adopting a new credit policy of company (1 year = 360)

(B) Economic Order Quantity (EOQ) 200 Units (05)

Cost of placing on order	Rs.100
Annual carrying cost	10%
Price Per Unit	Rs. 130

Compute: (1 Year= 52week)

- Weekly consumption of material
- Number of orders to be place in a year

Que.2 the balance sheet of Jash Ltd. was as under as on 31/03/2023. (20)

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
10,000 equity shares of Rs 10 each fully paid up	1,00,000	Land and Building	79,840
1,400 preference share of Rs 100 each	1,40,000	Share of subsidiary company	60,000
Share premium	22,440	Plant and machinery	1,60,000
Profit and loss account	1,04,800	Stock	76,800
General reserve	56,000	Debtors	2,40,000
9% debentures	11,200	Cash balance	8,000
Long term bank loan	4,000	Preliminary expenses	2,000
Creditors	1,53,000		
Proposed dividend	13,600		
Bills payable	21,600		
	6,26,640		6,26,640

Additional details :

- Re-establishment price of land and building is Rs 1,45,400.
- value of share of subsidiary company can be estimated Rs. 71,200.
- net profit before taxation is Rs 1,15,440.
- Stock of Rs. 400 becomes useless for year, which is to be Written off.
- profit of Rs 2,000 on last year sale is included in this year profit.
- Rs. 200 loss of motor car selling is debited to profit and loss account.
- Rs. 200 interest of bank loan is deducted while deciding the profit of the current year.
- tax rate is 50%

Find out following:

- Rate of return on total capital employed
- Rate of return on net capital employed.
- Rate of return on owner's capital employed.

OR

Que.2 The balance sheet of Khushi Ltd.as on 31/03/2023.

Liabilities	Amount (Rs.)	Assets	Amount (Rs.)
Equity share capital	6,00,000	Fixed assets	14,00,000
10% preference share capital	4,00,000	Stock	3,00,000
General reserve	1,50,000	Debtors	80,000
Profit and loss account	2,50,000	Bank	1,20,000
15% Debenture	4,00,000	Preliminary expenses	1,00,000
Creditors	1,60,000		
Bill payable	40,000		
	20,00,000		20,00,000

Profit of the year before interest and tax was Rs. 1,60,000. Director of the company decided to transfer Rs. 49,600 to provision for tax account.

You are required to calculate:

1. Rate of return on total capital employed
2. Rate of return on net capital employed
3. Rate of return on shareholder's fund
4. Rate of return on equity shareholder's fund.

Que.3 Bhavnath Ltd. Can manufacture 5,000 units at 100% capacity. Following information is available regarding it fixed and variable expenses. (15)

Material per unit Rs. 5
 Labour per unit Rs. 3
 Direct expenses per unit Rs. 2
 Factory overhead (variable) per unit Rs. 2
 Selling expenses (variable) per unit Rs. 1
 Administrative expenses (fixed) Rs. 10,000
 Factory expenses (fixed) Rs. 5,000
 Selling expenses (fixed) Rs. 4,000

Prepare flexible budget at 50%, 75%, 90% and 100% capacity levels and show the cost per unit at each level.

OR

Que.3 A company sold two types of product A and B the information of which is as under:

Particular	A	B
Sales units	36,000	12,000
Selling price Rs.	5	10
Variable Cost Rs.	4	3
Fixed Cost Rs. 30,000		

In order to improve the profitability, the management wants to shut down the production of product A and to start the production of product C. The company can sell maximum 6,000 units of product C at a selling price of Rs. 12 and variable cost of Rs. 6. Find out the profit in both the situation and give advice which production mix is advantageous for the company.

Que.4 (A) what is Government Accounting? Explain the importance of its. (08)
 (B) Explain the process of management control strategy. (07)

OR

Que.4 (A) Give the meaning of target costing and discuss its characteristics. (08)
 (B) Role of managerial accountant in management control strategy. (07)
